

SPRÁVNNA CESTA (RÓMSKA REFORMA)

Október 2012

SPRÁVNNA CESTA (RÓMSKA REFORMA)

Reformu spracovali (abecedne): Róbert Kaliňák, Igor Matovič, Peter Pollák a Marián Saloň

Obsah

- 1** Vzdelávanie
- 2** Vymožiteľnosť práva
- 3** Bývanie
- 4** Sociálny systém
- 5** Zamestanie
- 6** Podporné politiky

1 VZDELÁVANIE - deti patria do školy

1.1 Nepodchytením výchovy dieťaťa od počiatku nechávame mnohokrát deti nezodpovedných a neschopných rodičov behať do siedmych rokov po ulici. Takéto dieťa skončí spravidla v špeciálnej triede či škole, kde štát za vzdelávanie zbytočne platí 2-krát vyššiu sumu za dieťa ako v škole normálnej. Také dieťa nakoniec nezíska ani výučný list, ani prácu a naveky zostáva závislé na sociálnom systéme.

1.1.1 Problém: Nepripravenosť detí (jazyková, zručnostná, sociálna ...) pochádzajúcich z rizikových rodín (pre zdravý vývoj dieťaťa) na vstup do prvého ročníka základnej školy.

1.1.1 RIEŠENIE: Zavedenie povinnej 3-ročnej predškolskej výchovy pre deti z rizikových rodín, ktoré identifikujeme na základe kombinácie nasledovných kritérií – vzdelanie rodičov, výška príjmu rodičov, miera kriminality rodičov, miera dlhodobej nezamestnanosti rodičov, materiálne zázemie, zadlženosť rodiny, záškoláctvo v rodine a predpoklad neovládania vyučovacieho jazyka dieťaťom v čase nástupu do základnej školy.

1.1.2 Problém: Nedostatočná pozornosť venovaná deťom z rizikových rodín, respektíve rizikovým deťom zo strany rodín a výchovno-vzdelávacieho systému.

1.1.2 RIEŠENIE: Zavedenie celodenného výchovno-vzdelávacieho systému pre deti z rizikových rodín, respektíve pre rizikové deti, ktoré identifikujeme na základe nasledovných kritérií – prospech, dochádzka a správanie dieťaťa.

1.1.3 RIEŠENIE: Dochádzka a správanie dieťaťa v školskom prostredí priamo ovplyvní formu a výšku sociálnej pomoci štátu rodine, z ktorej dieťa pochádza – napr. rodinné prídavky, aktivačný príspevok, atď.

1.1.3 Problém: Deti z rizikových rodín trávajú prázdniny vo svojej obci, respektíve v osade, bez akýkoľvek pozitívnych podnetov.

1.1.3 RIEŠENIE: Zabezpečiť prázdninovú prevádzku materských a základných škôl s cieľom zmysluplne podchytiť výchovu detí z rizikových rodín aj počas prázdnin.

1.2 Nastavením sociálneho systému finančne motivujeme deti zo sociálne odkázaných rodín, aby okamžite po ukončení povinnej školskej dochádzky opustili vzdelávací systém a začali radšej poberať sociálne dávky, lebo je to pre rodinu finančne výhodnejšie.

1.2.1 Problém: Dieťa po ukončení povinnej školskej dochádzky má nárok na zaradenie do systému aktivačných prác a byť tak poberateľom aktivačného príspevku. To mnohé rodiny a aj samotné dieťa motivuje hneď po skončení povinnej školskej dochádzky zo školy odísť.

1.2.1 RIEŠENIE: Predĺženie povinnej školskej dochádzky na 12 rokov.

1.3 Cieľom súčasného vzdelávacieho systému je, aby dieťa ukončilo povinnú školskú dochádzku, a nie to, aby získalo kvalifikáciu zodpovedajúcu jeho schopnostiam a bolo tak pripravené na pracovný trh.

1.3.1 Problém: Dieťa, ktoré ukončí povinnú školskú dochádzku počas štúdia na základnej škole, odchádza zo vzdelávacieho systému bez akýchkoľvek manuálnych zručností, ktoré sú základným predpokladom na získanie nízkokvalifikovaného pracovného miesta.

1.3.1 RIEŠENIE: Dieťa, ktoré v priebehu 9 rokov povinnej školskej dochádzky neukončí úspešne ôsmy ročník základnej školy, nastúpi na povinnú trojročnú učňovskú školu s povinnou dvojročnou praxou podľa výberu a schopností žiaka, rozhodnutia rodičov a potrieb pracovného trhu, ktorej cieľom bude maximalizovať šancu na zaradenie dieťaťa na pracovný trh.

1.4 V špeciálnych školách žiaci získavajú vzdelanie, ktoré zásadným spôsobom znižuje ich šance uplatniť sa na trhu práce a tým ich predurčuje na dlhodobú sociálnu odkázanosť.

1.4.1 Problém: V špeciálnych školách sa nachádzajú deti s ľahkým mentálnym postihnutím - tzv. variant A (veľakrát aj nesprávne diagnostikovaným), ktoré do špeciálnych škôl nepatria. Príplatok na špeciálne vzdelávanie týchto žiakov zbytočne zaťažuje štát a žiaci získavajú vzdelanie, ktoré zásadným spôsobom znižuje ich šance uplatniť sa na trhu práce a tým ich predurčuje na dlhodobú sociálnu odkázanosť.

1.4.1 RIEŠENIE: Zastaviť prijímanie žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím – tzv. variant A do špeciálnych základných škôl.

1.4.2 Problém: Zodpovedná osoba za diagnostikovanie žiaka je zároveň aj finančne závislá na počte žiakov špeciálnej školy (napr. riaditeľ centra špeciálnopedagogického poradenstva je veľakrát súčasne aj riaditeľ špeciálnej základnej školy).

1.4.2 RIEŠENIE: Zabezpečiť objektívnu vstupnú ako aj priebežnú pedagogicko-psychologickú diagnostiku detí zodpovednou štátnou inštitúciou, a to tak, aby bolo možné odlíšiť handicap sociálneho znevýhodnenia a mentálnej retardácie.

1.4.3 Problém: Vzhľadom na chyby systému bolo množstvo detí neoprávnene zaradených do špeciálnych škôl.

1.4.3 RIEŠENIE: Na požiadanie rodičov umožniť objektívnu rediagnostiku detí zodpovednou štátnou inštitúciou.

1.5 Mnohé školopovinné deti nechodia do školy napriek tomu, že ich matka je doma na rodičovskej dovolenke.

1.5.1 Problém: Sankcia, zníženia rodičovského príspevku za záškoláctvo jej detí na polovičku sa míňa účinku, lebo toto zníženie je nahradené cez vyššiu dávku v hmotnej núdzi.

1.5.1 RIEŠENIE: Neumožniť nahradiť vyššou dávkou v hmotnej núdzi akúkoľvek finančnú sankciu voči jednotlivcovi či rodine v hmotnej núdzi.

1.6 Spoločné vzdelávanie detí rôznych schopností, zručností, etník či postihnutí (inkluzívne vzdelávanie) rovnomernejšie rozvíja dieťa a lepšie ho pripravuje na praktický život.

1.6.1 Problém: Inkluzívne vzdelávanie je finančne aj personálne náročnejšie, avšak súčasný systém neumožňuje škole zohľadniť reálne náklady naň.

1.6.1 RIEŠENIE: Nastaviť spravodlivé financovanie inkluzívneho vzdelávania, ktoré plne zohľadní náklady školy spojené s jeho zabezpečením.

1.6.2 Problém: Vzdelávací systém nemotivuje učiteľa za náročnú prácu s deťmi z rizikových rodín, respektíve s rizikovými deťmi.

1.6.2 RIEŠENIE: Učiteľ pracujúci s deťmi z rizikových rodín, respektíve s rizikovými deťmi, bude mať nárok na motivačný príplatok, ktorého výška sa bude odvíjať od počtu takých žiakov v triede.

1.7 Vzhľadom na chybné doterajšie nastavenie systému, budú mať tisícky detí, ktoré už sú a následne budú ešte niekoľko rokov prichádzať na stredné školy, výrazné problémy so svojim začlenením do vzdelávacieho procesu.

1.7.1 Problém: Pomocná profesia asistenta učiteľa je určená len pre využitie v materských a na základných školách.

1.7.1 RIEŠENIE: Umožniť výkon pozície asistenta učiteľa aj v stredoškolskom vzdelávaní.

1.8 Mnohé základné školy deťom nezabezpečujú teplú stravu. Miesto teplého jedla deti dostávajú potravinové balíčky, ktoré následne, hlavne deti z rodín v hmotnej núdzi, odnášajú domov, čím nie je zabezpečená riadna starostlivosť o žiakov základných škôl.

1.8.1 Problém: Školám zákon umožňuje vydávať obedy formou suchej stravy.

1.8.1 RIEŠENIE: Zrušiť možnosť vydávať obedy v základných školách formou suchej stravy.